

Szigorlati tételek

Romológia Ma – I. Szigorlat

2017.

A CIGÁNYSÁG TÖRTÉNETE

1. A cigányok története az európai országokban a 15-19. században.
2. A cigányok története Magyarországon a 15-19. században.

Irodalom:

- Cserti-Csapó Tibor (szerk.): Alapirodalmak a hazai cigány, roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához. 484 p.
Pécs: PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, 2015. pp. 401-462.
(Gypsy Studies - Cigány Tanulmányok 36.)
(ISBN:978-963-642-867-9)

http://nevtud.btk.pte.hu/files/tiny_mce/Romologia/Kiadvanyok/kötet%20egyben%20vége%202.pdf

- Dupcsik Csaba: *A MAGYARORSZÁGI CIGÁNYSÁG TÖRTÉNETE. Történelem a cigánykutatások tükrében, 1890-2008.* Osiris Kiadó, 2009.

http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_kisebbsgek/ciganyok/a_magyarorszagi_ciganysag_tortenete/pages/000_konyveszeti_adatok.htm

- Bencsik Gábor: *A negációk népe, avagy a közép-európai cigány történelem strukturális keretei.* Polgári Szemle 2012. június – 8. évfolyam, 1-2. szám

http://www.polgariszemle.hu/app/interface.php?view=v_article&ID=484

- Fraser, A: A cigányok, Osiris, Bp. 1996. 65-107; 176-222. p.

3. Cigány társadalom és cigánypolitika Magyarországon a 18. század végétől a 20. század végéig (különös tekintettel a 19. század végére).

Irodalom:

- Cserti-Csapó Tibor (szerk.): Alapirodalmak a hazai cigány, roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához. 484 p.
Pécs: PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, 2015. pp. 401-462.
(Gypsy Studies - Cigány Tanulmányok 36.)
(ISBN:978-963-642-867-9)

http://nevtud.btk.pte.hu/files/tiny_mce/Romologia/Kiadvanyok/kötet%20egyben%20vége%202.pdf

- *A Magyarországon 1893. január 31-én végrehajtott Czigányösszeírás eredményei.* Magyar Statisztikai Közlemények (Új folyam) IX. kötet. Bp. 1895. Reprint: Pécs, 1992.

- Dupcsik Csaba: *A MAGYARORSZÁGI CIGÁNYSÁG TÖRTÉNETE. Történelem a cigánykutatások tükrében, 1890-2008. Osiris Kiadó, 2009.*
- http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_kisebbsenek/ciganyok/a_magyarorszag_i_cigany_sag_tortenete/pages/000_konyveszeti_adatok.htm
- MEZEY BARNA, POMOGYI LÁSZLÓ, TAUBER ISTVÁN: *A magyarországi cigánykérdés dokumentumokban. 1422-1985*, KOSSUTH KÖNYVKIADÓ, 1986.

http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_kisebbsenek/2008/A_magyarorszag_i_ciganykerdes_dokumentumokban/index.htm

4. Fajelmélet és roma holocaust Európában és Magyarországon.

Irodalom:

-
- Cserti-Csapó Tibor (szerk.): *Alapirodalmak a hazai cigány, roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához. 484 p. Pécs: PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, 2015. pp. 401-462. (Gypsy Studies - Cigány Tanulmányok 36.) (ISBN:978-963-642-867-9)*

http://nevtud.btk.pte.hu/files/tiny_mce/Romologia/Kiadvanyok/kotet%20egyben%20vege%20.pdf

Márfi Attila (szerk.): *A lágerek népe. Névtelen romák holokausztja. Kiadó: Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata, Janus Pannonius Múzeum, Pécs, 2014., Terjedelem: 286 p., Index: ISBN 978-963-9873-37-7*

Bari Károly (gyűjt. ford.): *Cigányok visszaemlékezései a Soáh-ra. Múlt és Jövő, 1991. 3. 35-38.*

Péntek Imre: *Németországba hurcolt zalai cigányok visszaemlékezései. Új Forrás, 1978. 3. 57-71.*
Fraser, A : *A cigányok, Osiris, Bp., 1996. 223-245.*

Márfi Attila (szerk.): *Cigánysors. A cigányság történeti múltja és jelene. I. Pécs, 2005.;*

Márfi Attila (szerk.): *Cigánysors II. c. kötet, Cigány Kulturális és Közművelődési Egyesület, Pécs, 2009*

5. Alapfogalmak a cigányság történetének kutatásához (naív tudomány, nomád, peripatetikus közösségek, mendikáció, vajda, vica)

Irodalom:

-
- Kovalcsik Katalin – Réger Zita: *A tudomány mint naiv művészet. In: Kritika, 1995. 2. sz. p. 31–34.*

Törzsök Judit: *Két észak-nyugat-indiai peripatetikus nép: a lohárok és a bandzsarák. Cigányfűró, 1995 1-2 szám 3-7. p*

- Törzsök Judit: Kik az igazi Cigányok? in: Tanulmányok a cigányság társadalmi helyzete és kultúrája köréből. (szerk.: Kovalcsik Katalin), Tanítók kiskönyvtára 9., ELTE_IFA_OM, Budapest, 2000.

http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/romak/tanulmanyok_a_ciganysag_helyzete/pages/003_kik_az_igazi_ciganyok.htm.

- Nagy Pál: Egységes cigányság nem létezik. (<http://reformatus.hu/mutat/5442/>)
- Nagy Pál: A cigány sokkal inkább életmódot jelent, mint etnikumot. (http://www.regi.reformatus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=28498:a-cigany-sokkal-inkabb-életmodot-jelent-mint-etnikumot&catid=133:hatter&Itemid=508)
- Nagy Pál: Olyanok beszélnek a cigányokról, akiknek fogalmuk sincs róluk. (http://www.regi.reformatus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=28499:olyanok-beszelnék-a-ciganyokrol-akiknek-fogalmuk-sincs-roluk&catid=133:hatter&Itemid=508)
- *Bencsik Gábor: A vajda, aki nincs. 2009.*

http://ciganyokrol.blog.hu/2009/01/25/a_vajda_aki_nincs

-
- SZALAI ANDREA: A „mi” és az „ők” határai, avagy a beások belülről. Regio . Kisebbség, politika, társadalom 1997. 8. évf. 1.sz. <http://epa.oszk.hu/00000/00036/00028/pdf/05.pdf>
- Ambrus László: Babirok, picigusok: a beás cigányok belső osztályrendszere. http://nyelvisztan.blog.hu/2011/03/31/babirok_picigusok_a_beas_ciganyok_belso_osztalyrendszere

6. A cigányság a mai Európában

Irodalom:

Torgyik Judit: Romák Európában. In: Valóság, 2013. I-IV.
<http://www.valosagonline.hu/index.php?oldal=cikk&cazon=272&lap=0>

Kállai Ernő: Cigány csoportok Európában és Magyarországon. In: Orsós Anna (szerk.) (2015): A romológia alapjai. PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék – Wlislócki Henrik Szakkollégium, Pécs. <http://mek.oszk.hu/14700/14735/html/index.html>

Fraser, A : A cigányok, Osiris, Bp., 1996. 246-2967
 Vass István: A roma gyerekek nevelése Romániában
 In: Új Pedagógiai Szemle, 2002/11
<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=2002-11-ht-vass-roma>

Ladányi János-Szelényi Iván: Cigányok és szegények Magyarországon, Romániában és Bulgáriában
<http://www.mtapti.hu/mszt/20024/ladanyi.htm>

Forray R. Katalin – Hegedűs T. András: Cigányok, iskola, oktatáspolitikai. Oktatókutató Intézet – Új Mandátum, Budapest, 2003.

Forray R. Katalin – Szegál Borisz (2001): A cigány gyermek Kelet-Európa iskoláiban. *Educatio*, 2: p. 291-306.

Bernát Anikó (2006) „A magyarországi cigányság helyzete közép-kelet-európai összehasonlításban”: in: *Társadalmi riport 2006*, Kolosi Tamás, Tóth István György, Vukovich György (szerk.). Budapest: TÁRKI, Pp. 118–137.

http://www.tarsadalomkutatás.hu/kkk.php?TPUBL-A-691/publikaciok/tpubl_a_691.pdf

NÉPRAJZ ÉS KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

1. Ismertesse a magyarországi cigány tematikájú néprajzi kutatások fontosabb kánonjait, helyezze el a hazai néprajztudomány kutatástörténetében!

NIEDERMÜLLER Péter: Paradigmák és esélyek, avagy a kulturális antropológia lehetőségei Kelet-Európában. *Replika* 1994. (15-16): 199–211.

Forrás: <http://www.c3.hu/scripta/scripta0/replika/1314/nieder.htm>

KÓSA László: *A Magyar Néprajz tudománytörténete*. Budapest: Osiris Kiadó, 2001. Forrás:

<http://www.tankonyvtar.hu/site/upload/pdf/b53.pdf>

Néprajzi kánonok – főbb kutatási témák

VEKERDI József: *A magyarországi cigány kutatások története* (Folklór és Etnográfia 7).

Debrecen: KLTE, 1982.

EPERJESSY Ernő: A cigányság néprajzi kutatások időszerű feladatai. In: Bódi Zsuzsanna (szerk.): *Cigány Néprajzi Tanulmányok*. Budapest: Magyar Néprajzi Társaság, 1994. 16–26.

Forrás: <http://2006.rnlweb.org/modules.php?name=News&file=article&sid=4832>

SZUHAY Péter: A cigányság etnográfiai és antropológiai kutatása. In: Kemény István (szerk.): *A magyarországi romák* (Változó világ 31). Budapest: Press Publica, 2000.

Forrás: www.avkfovo.comlu.com/romologia/080208_a_magyarorszagi_romak.doc

2. Ismertesse a kulturális antropológiai cigánykutatások tudománytörténetét (az 1990-es évekig), nevezze meg a legfontosabb kutatási témáit!

PRÓNAI Csaba: *A cigánykutatás és a kulturális antropológia (rövid vázlat)* (Kulturális Antropológiai Cigánytanulmányok I). Budapest – Kaposvár, 1995. 95–116.

PRÓNAI Csaba: *Kulturális antropológia és cigánykutatás*. Forrás:

<http://www.antroport.hu/lapozo/tanulmanyok/tanulmanypdf/PronaiKultAntrCigKutatasok.pdf>

3. A 2000-es évektől milyen újabb perspektívák jelentek meg a hazai kulturális antropológiai cigánykutatások palettáján? Soroljon föl néhány fontosabb módszertant és témát (pl. szociálandropológiai, fejlesztésantropológia, közhasznú antropológia)?

HAVAS Gábor: *Gazdálkodó cigányok*. Budapest: Autonómia Alapítvány, 2001.

Letenyei László: Antropológiai módszerek alkalmazása a településfejlesztésben. *Kultúra és Közösség* 2007. (2-3): 33–37.

BALATONYI Judit: „Kis helyek – nagy (roma) témák”: Romakutatások és a hazai kulturális antropológia. In: Cserti-Csapó Tibor (szerk.): *Alapirodalmak a hazai cigány, roma népeiségre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához*. Pécs: PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, 2015. 463–484.

BALATONYI Judit – CSERTI-CSAPÓ Tibor: Diszkriminációs mechanizmusok vizsgálata a magyarországi lakhatási politikák dokumentációjában. In: Cserti Csapó Tibor (szerk.): *Horizontok és dialógusok: IV. Romológus konferencia* (Gypsy Studies – Cigány

Tanulmányok 35). Pécs: Pécsi Tudományegyetem BTK Romológiai Tanszék, 2015. 136–150.

SZOCIOLÓGIAI ISMERETEK

20. Mutassa be a demográfiai átmenet modelljét és a termékenység egyéb elméleteit (termékenység közgazdasági elmélete, termékenység szociológiai elmélete)!

Irodalom:

- Langerné Rédei Mária: Demográfia. Budapest : Eötvös Loránd Tudományegyetem Eötvös Kiadó, cop. 2001

- Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 8. fejezet

Cserti Csapó Tibor: A magyarországi cigány közösségek demográfiai megközelítése. In: Cserti-Csapó Tibor (szerk.): Alapirodalmak a hazai cigány, roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához. 484 p. Pécs: PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, 2015. pp. 401-462. (Gypsy Studies - Cigány Tanulmányok 36.) (ISBN:978-963-642-867-9)

http://nevtud.btk.pte.hu/files/tiny_mce/Romologia/Kiadvanyok/kötet%20egyben%20vége%202.pdf

13. Mutassa be Magyarország népességének demográfiai jellemzőit (népesség száma, születési, halálozási mutatók, várható élettartam, korszerkezet, családi állapot), azok változásának tendenciáit a XX. század elejétől napjainkig! Elemezze az összefüggéseket a családpolitika szempontjából!

Irodalom:

- Langerné Rédei Mária: Demográfia. Budapest : Eötvös Loránd Tudományegyetem Eötvös Kiadó, cop. 2001

Cserti Csapó Tibor: A magyarországi cigány közösségek demográfiai megközelítése. In: Cserti-Csapó Tibor (szerk.): Alapirodalmak a hazai cigány, roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához. 484 p. Pécs: PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, 2015. pp. 401-462. (Gypsy Studies - Cigány Tanulmányok 36.) (ISBN:978-963-642-867-9)

http://nevtud.btk.pte.hu/files/tiny_mce/Romologia/Kiadvanyok/kötet%20egyben%20vége%202.pdf

22. Mutassa be a magyarországi cigány népesség demográfiai jellemzőit, azok változásának tendenciáit a XX. század elejétől napjainkig!

Irodalom:

- Kocsis Károly - Kovács Zoltán: A cigány népesség társadalomföldrajza. In: A cigányok Magyarországon. Magyarország az ezredfordulón - Stratégiai kutatások a Magyar Tudományos Akadémián. MTA Budapest, 1999

- Neményi Mária: „Két külön világ”. In: Tanulmányok a cigányság társadalmi helyzete és kultúrája köréből. (szerk.: Kovalcsik Katalin), Tanítók kiskönyvtára 9., Budapest, 1998.

- Hoóz István: A társadalmi folyamatok és a cigánynépesség. In: Cigánylét. (Szerk.: Utasi Ágnes – Mészáros Ágnes) MTA Politikai Tudományok Intézete, Budapest, 1991.

Cserti Csapó Tibor: A magyarországi cigány közösségek demográfiai megközelítése. In: Cserti-Csapó Tibor (szerk.): Alapirodalmak a hazai cigány, roma népességre vonatkozó

társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához. 484 p.
Pécs: PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, 2015. pp. 401-462.
(Gypsy Studies - Cigány Tanulmányok 36.)
(ISBN:978-963-642-867-9)

http://nevtud.btk.pte.hu/files/tiny_mce/Romologia/Kiadvanyok/kotet%20egyben%20vege%202.pdf

23. Mutassa be a településszociológia Chicagói iskoláját (kialakulása, módszerei, főbb kutatók, humánökológia fogalma, niche-modell)! Mit jelent a szociológiában a szegregáció és a gettósodás (gettóképződés) folyamata?

Irodalom:

- Cséfalvay Zoltán: A modern társadalomföldrajz kézikönyve. IKVA Könyvkiadó, Budapest, 1994.

- Szirmai Viktória: A TELEPÜLÉSSZOCIOLOGIA ALAPJAI. TELEPÜLÉSTUDOMÁNYI FELSŐOKTATÁSI FÜZETEK 7. Bp. 1994.

<http://www.policy.hu/flora/szirmai.htm>

24. Milyen szegregációs jelenségek figyelhetők meg Magyarországon? Hogyan érinti a szegregálódás a hazai cigányságot? Milyen tényezők játszanak szerepet a szegregációban?

Irodalom:

- Ladányi János: A lakásrendszer változásai és a cigány népesség térbeni elhelyezkedésének átalakulása Budapesten. In: Periférián - Roma szociológiai tanulmányok. (szerk: Vajda Imre), Ariadne Kulturális Alapítvány, 1997.

- Ladányi János: Gettósodás a főváros belső kerületeiben. In: Polgári Kalauz, Budapest, 1993.

- Ladányi János – Szelényi Iván: Szuburbanizáció és gettósodás – Szociális, etnikai és térszerkezeti változások az ezredforduló Magyarországon és Budapestjén. Kritika, 1997. július

http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/romak/tanulmanyok_a_ciganysag_helyzete/pages/012_szuburbanizacio.htm

25. Mutassa be a magyarországi településfejlődés, településpolitikai főbb szakaszait, az ország térszerkezetét jellemző egyenlőtlenségeket! Mutassa be, milyen hatással volt a településpolitikai az egyes szakaszokban a népesség migrációjára, a cigányság helyzetére!

26. Urbanizáció, urbanizációs ciklus, hazai tendenciák és a cigányság az urbanizációs folyamatban

Irodalom:

- Cserti Csapó Tibor (2002): A komplexitás szemlélete a Dél-Dunántúli cigány népességének helyzetelemzése során. In: Cserti Csapó Tibor (szerk.): Friss kutatások a romológia körében. Konferenciakötet. Gypsy Studies/Cigány Tanulmányok 10. ISSN 1586-6262, ISBN 963 641 924 8, PTE BTK Romológia Tanszék, Pécs, pp. 106-122.

- Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Aula Kiadó, Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem, 1991.

- Cséfalvay Zoltán: A modern társadalomföldrajz kézikönyve. IKVA Könyvkiadó, Budapest, 1994.

- Ladányi János- Szelényi Iván: Szuburbanizáció - Szociális, etnikai és térszerkezeti változások az ezredforduló Magyarországon és Budapestjén. In.: Kritika, 1997 július

- Ladányi János: Gettósodás a főváros belső kerületeiben. In: Polgári Kalauz, Budapest, 1993.

- Szirmai Viktória: A TELEPÜLÉSSZOCIOLOGIA ALAPJAI. TELEPÜLÉSTUDOMÁNYI

FELSŐOKTATÁSI FÜZETEK 7. Bp. 1994.

<http://www.policy.hu/flora/szirmai.htm>

- Berey Katalin – Farkas János – Krémer András – Virányi Péter: Település- és városzociológia. Műegyetemi Kiadó, Budapest 1998

A ROMOLÓGIA NYELVÉSZETI MEGKÖZELÍTÉSE

27. Adjon átfogó képet a Kárpát-medencében élő cigány közösségek (beás és romani beszélők) nyelvi helyzetéről, beszélőik nyelvhasználatáról nyelvi problémáiról.

Irodalom:

- Cigány nyelvek és közösségek a Kárpát-medencében. (szerk.) Bartha Csilla. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2007.
- Szalai Andrea (1999b), Szociolingvisztikai szempontok a magyarországi cigánykutatásokban. *Educatio*, (2): 269-285.
- Tálos Endre (2001). A cigány és a beás nyelv Magyarországon. In: Kovalcsik Katalin (szerk.).
- Pálmáné Orsós Anna: A beás nyelv Magyarországon (2007) In: Cigány nyelvek és közösségek a Kárpát-medencében. Nemzeti Tankönyvkiadó, (52-70 p)
- Lakatos Szilvia (2006): A romani/lovári nyelv. In. Forray R. Katalin (szerk.): *Ismeretek a romológia alapképzési szakhoz*. Bölcsész Konzorcium, Budapest, 112-129.
- Lakatos Szilvia (2008): A romani nyelv a közoktatásban. In. Cserti Csapó Tibor (szerk.): *Tízéves a romológia*. Gypsy Studies – Konferenciák 22., PTE-BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs, 171-181.

28. Mutassa be nyelv és a társadalom közti lehetséges kapcsolatokat! Melyek a nyelvtudomány és a szociológia legfontosabb kérdésfeltevései?

29. Mit tud a nyelvi változatokról: dialektusok, regionális és társadalmi változatok? Értelmezze a diglossia klasszikus és kiterjesztett fogalmát! Mutassa be jellemzőit!

30. Ismertesse a nyelv és hátrányos helyzet összefüggését! Mutassa be Basil Bernstein elméletét és annak kritikái közül egy hazait és egy külföldit! Mit tud a magyarországi cigányok nyelvi helyzetéről?

Irodalom:

- **Ronald Waurdhaugh**: Szociolingvisztika. Osiris-Századvég, Budapest 1995.
- **Kiss Jenő**: Társadalom és nyelvhasználat, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.
- **Lengyel – Navracsics – Szabari – Szépe**: Szociolingvisztika. Budapest -Pécs-Veszprém, 1996.
- **Bartha Csilla**: A kétnyelvűség alapkérdései. Nemzeti Tankönyvkiadó Bp.,1999.
- **Charles A. Ferguson**: Diglossia. In: Pap Mária – Szépe György (szerk.) *Társadalom és nyelv*. Gondolat, 1975. 291-320.
- **Réger Zita**: Utak a nyelvhez. Bp. Akadémiai Kiadó 1990. vagy Soros Alapítvány és MTA Nyelvtud. Int. 2002.

- **Szalai Andrea:** Szociolingvisztikai szempontok a magyarországi cigánykutatásban. Educatio 1999. nyár 269-285.
- **Derdák Tibor– Varga Aranka:** Az iskola nyelve – idegen nyelv (Kultúra és Közösség 1996.)

EU ÉS KISEBBSÉGPOLITIKA

31. Mutassa be a kisebbségvédelemmel kapcsolatos fogalmak, definíciók problematikáját!

- állam, nemzet, nemzetiség, kisebbség, etnikum, klasszikus és új kisebbségek, asszimiláció, integráció, első, másod, harmadik generációs jogok; államnemzet és nyelvemzet fogalmak kialakulása

32. A kisebbségi jogok típusai (vallási, nyelvi, nemzeti, politikai...) és megvalósulási szintjei (egyéni, kollektív jogok, területi autonómia) az Európai Unióban - példákkal

33. Mutassa be a nemzetközi kisebbségvédelem történeti alakulását, szervezeteit; tekintettel a különböző nehézségekre (definíciós problémák, a kodifikáció nehézségeinek egyéb okai, a fejlődés iránya) különös tekintettel az európai folyamatokra! Mutasson be néhány fontosabb dokumentumot! Vizsgálja meg a pozitív diszkrimináció és az univerzalitás elvének érvényesülését azokban!

34. Vizsgálja meg, mutassa be, tipizálja Európa kisebbségeit! Milyen kisebbségi konfliktusok jellemzik napjainkban kontinensünket?

35. Kisebbségi politika a volt szocialista országokban 1945 után a rendszerváltásokig

36. Kisebbségi jogok alakulása a volt szocialista országokban a rendszerváltás után

37. Az EU és a cigányság, Cigány szervezetek Európában

Irodalom:

- Cserti Csapó Tibor (2006): Kisebbségpolitika – kisebbségvédelmi alapismeretek. Digitális tananyag. In: Alapszakos bölcsészettudományi tananyagok II. DVD - Ismeretek a romológia alapképzési szakhoz. (szerk.: Forray R. Katalin) HEFOP 3.3.1-P.-2004-09-0134/1.0 Bölcsész Konzorcium, PTE, Budapest, 2006. ISBN: 963 9704 21 0, 602569 karakter, 218 oldal

- Cserti Csapó Tibor (2006): Kisebbségpolitika – kisebbségvédelmi alapismeretek. In: Ismeretek a romológia alapképzési szakhoz. (szerk.: Forray R. Katalin) HEFOP 3.3.1-P.-2004-09-0134/1.0 Bölcsész Konzorcium, PTE, Budapest, 2006. ISBN: 963 9704 21 0, pp. 17-37.

Elektronikusan elérhető: <http://mek.niif.hu/04800/04867/04867.pdf>

- Cserti Csapó Tibor : A nemzetközi és hazai kisebbségvédelemről. Gypsy Studies/ Cigány Tanulmányok 2. (sorozatszerk: Cserti Csapó Tibor, szerk. Cserti Csapó Tibor) ISSN 1586-6262 PTE BTK Romológia Szeminárium, Pécs, 2000. 59 p.

- Cserti Csapó Tibor: A nemzetközi kisebbségvédelem alapkérdései. In: Romológia - Ciganológia. (szerk.: Forray R. Katalin) ISBN 963 9310 02 6, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, pp.25-42.

- Kovács Péter: Nemzetközi jog és kisebbségvédelem. Osiris Kiadó, Budapest, 1996.

Pákozdi Csaba: A kisebbségvédelem mai nemzetközi jogi eszközrendszere az európai közösségi jog fényében.

<http://www.vmtt.org.rs/mtn2009/Pakozdy.pdf>

- Szalainé Sándor Erzsébet: A kisebbségvédelem nemzetközi jogi intézményrendszere a 20. században. Gondolat Kiadói Kör-MTA Kisebbségkutató Intézet, 2003

<http://mek.oszk.hu/06900/06949/06949.pdf>

- Szajbély Katalin – Tóth Judit: Kisebbségvédelem az Európai Unióban. Kisebbségkutatás, 2002. 2. sz.

http://www.hhrf.org/kisebbssegkutatas/kk_2002_02/cikk.php?id=1134

- Majtényi Balázs: Mit ér a nemzetközi szabályozás? A roma kisebbséget érintő nemzetközi és közösségi szabályozás. In: Merre visz az út? A romák politikai és emberi jogai a változó világban. Kisebbségkutatás Könyvek.Lucidus Kiadó, Budapest 2003.

- Európa kisebbsége – A roma kisebbség a nemzetközi dokumentumokban. (szerk.: Majtényi Balázs – Vizi Balázs) Gondolat Kiadó, Bp. 2005.

<http://kisebbssegkutato.tk.mta.hu/europa-kisebbssege-a-roma-kisebbsseg-a-nemzetkozi-dokumentumokban>

- Veszélyeztetett kisebbségi kultúrák Európában. Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központ, Budapest, 2002.

- A romák jogi helyzete Európában. Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központ, Budapest, 2004.

<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00044/pdf/11.pdf>

- Kulturális sokszínűség Európában. Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központ, Budapest, 2003.
- Nemzeti romaintegrációs stratégia.

http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma-integration/hungary/national-strategy/national_hu.htm

A ROMOLÓGIA ÉS INTERKULTURÁLIS OKTATÁS

38. A hazai és nemzetközi szakirodalomra támaszkodva ismertessen interkulturális nevelési példákat a jellemzők kiemelésével.

Irodalom:

- Torgyik Judit (szerk. 2008): Kulturálisan érzékeny iskola. Educatio Társadalmi Közhasznú Társaság, Budapest 214. p. (http://www.sulinovadatbank.hu/index.php?akt_menu=4849)
- Varga Aranka (2006): Multikulturalizmus – inkluzív oktatási rendszer. In: Forray R. Katalin (szerk.): Ismeretek a romológia alapképzési szakhoz. PTE BTK, Pécs nevtud.btk.pte.hu/index.php?mid=42&did=305